

Naturskyddsföreningen Täby

ÅRSPROGRAM augusti 2024–juni 2025

En skäggdopping fotad 11 maj 2024 av Peter Hardin vid Ullna strandskog

Vill du bli medlem i Naturskyddsföreningen?

Gå in på <https://taby.naturskyddsforeningen.se/>

Boka i din kalender redan nu det du tycker verkar intressant!

Skicka gärna din e-postadress till

taby@naturskyddsforeningen.se

så har vi möjlighet att sända våra nyheter till dig

När du deltar i aktivitet arrangerad av Naturskyddsföreningen omfattas du av en olycksfallsförsäkring

Styrelse och funktionärer 2024–2025

Ordförande:

Göran Sandberg, Mobil 076–218 56 57, goran.sandberg66@gmail.com

Sekreterare

Kathrin Wemgård, Mobil 070-738 79 90, kathrin_wemgard@yahoo.se

Kassör

Anders Wallin, Mobil 070-413 52 76, s.anders.wallin@gmail.com

Övriga ledamöter i styrelsen

Louise Ivstam, Mobil 070-791 33 99, louise@ivstam.se

Ragnvald Pettersson, Mobil 070-722 51 84, ragnvald.pmoller@outlook.com

Lennart Dock, Mobil 070-683 49 53, lennart.dock@gmail.com

Suppleanter i styrelsen

Hans-Erik Nordin, Tfn 756 31 32, Mobil 0706-80 50 32, hasse.nordin@hotmail.com

Martin Permats, Mobil 070-445 55 90, martin.permats@gmail.com

Klimatgruppen

Göran Sandberg, Kathrin Wemgård, Louise Ivstam, Per Broman
per.l.broman@hotmail.se

Intresseområden

Skolprojektet
Fåglar, skog, fågelholkar
Viggbyholms ekbacke, skog
Klimat
Webbplats, energi
Holkhögskolan
Skålhamra kvighage
Sophantering, källsortering

Kontaktpersoner

Göran Sandberg, Kerstin Olsson
Hans-Erik Nordin
Martin Permats
Göran Sandberg
Kathrin Wemgård
Anders Wallin
Ragnvald Pettersson
Louise Ivstam

E-post: taby@naturskyddsforeningen.se

Hemsida: <https://taby.naturskyddsforeningen.se/>

Facebook: <https://www.facebook.com/tabynaturskyddsforening>

Bankgiro: 5197-6009

Välkomna!

Lyssna till intressanta föreläsningar och följ med ut i naturen

Täby har en spännande och variationsrik natur. Genom ditt medlemskap i Naturskyddsföreningen har du möjlighet att påverka så att Täby utvecklas varsamt och med hänsyn till sina gröna områden. Du har också möjlighet att delta i aktiviteter och utflykter.

Täby Naturskyddsförening (TNF) är en lokal krets av Naturskyddsföreningen. Alla Naturskyddsföreningens medlemmar boende i Täby, för närvarande cirka 1670, är automatiskt medlemmar i Täbykretsen. Samtidigt tillhör vi Naturskyddsföreningen i Stockholms län, som vi har nytta av i olika sammanhang.

Vad vi sysslar med framgår av detta programhäfte och vår webbplats taby.naturskyddsforeningen.se/

Vi bevakar efter bästa förmåga de gröna frågorna i Täby och är remissinstans i sådana kommunala ärenden.

Täbykretsen försöker anlägga ett brett klimatperspektiv i många aktuella frågor. Det innebär bland annat att främja verksamheter och planer som minskar användning av fossila bränslen samt även minskar hotet mot biologisk mångfald.

Även icke medlemmar är välkomna. Alla deltar på egen risk i föreningens arrangemang. För medlemmar i Naturskyddsföreningen finns en gällande olycksfallsförsäkring.

Programpunkter med är lämpliga även för barnfamiljer.

Kom ihåg att du har 10% rabatt på SJ som medlem.

Ibland händer saker snabbt!

*Har du inte fått några **mejl** från oss kan det bero på att vi inte har din aktuella mejladress. Vill du vara med på vår mejllista och ta del av våra extrautskick är det lätt fixat: Mejla till taby@naturskyddsforeningen.se så ser vi till att lägga till dig på listan inför framtida utskick.*

Kallelse till årsmöte 2025

Årsmötet äger rum tisdag den 4 mars kl. 19.00–ca 21.00.

Plats: meddelas senare på hemsidan och via mejl.

OBS! kom ihåg att lämna din mejl-adress till oss

Medlemmar är välkomna att lämna in skriftliga motioner till styrelsen senast den 4 februari.

Dagordning, årsberättelse och övriga handlingar kommer att finnas tillgängliga på årsmötet. Kallelse sker endast på detta sätt.

TNF:s hemsida och Facebook

Titta in på kretsens hemsida taby.naturskyddsforeningen.se/

Där får du information om TNF:s synpunkter på kommunens planer i Täby och kan läsa våra svar till kommunen.

TNF:s samtliga yttranden finns samlade på vår hemsida:

taby.naturskyddsforeningen.se/ under fliken 'Yttranden'.

Se även under fliken 'Vi bevakar', där hittar du ärenden vi håller ett vakande öga på.

Vi finns även på Facebook facebook.com/tabynaturskyddsforening/

Klimatarbete

Naturskyddsföreningen på riksnivå har under flera år arbetat hårt för att påverka svenska myndigheter och allmänheten i frågor som rör den globala uppvärmningen.

Internationella avtal är nödvändiga men – har det visat sig – svåra att förhandla fram i en takt och på ett sätt som denna angelägna fråga egentligen kräver.

Naturskyddsföreningen formulerar tydligt att klimatarbete till mycket stor del handlar om beslut och förändringar som sker lokalt, på läns- och kommunnivå. Sveriges kommuner har stora möjligheter att fatta beslut som beaktar och främjar ett hållbart klimat. Genom sin verksamhet påverkar man även kommuninvånare och företag att fatta egna klimatkloka beslut, man bidrar till att förändra levnadsmönster.

Naturskyddsföreningens Täbykrets har en grupp som arbetar med klimatrelaterade frågor inom vår kommun. Vi arbetar bl.a. med att finna vägar att öka medvetenheten i dessa frågor och att påverka politiska processer genom att möta Täbys politiska partier och tjänstemän.

Inom flera områden bör arbetet bedrivas, det handlar om:

- *Byggande och boende*, t.ex. minskning av koldioxidutsläpp via energisnåla hus, användning av icke-fossila energilag för uppvärmning.
- *Transporter*, t.ex. via utvecklad kollektivtrafik, pendelparkeringar och underlättande av cykeltransporter.
- *Livsmedelsfrågor*, t.ex. främja matvanor som minskar miljöbelastning, minskat köttätande som kan nås genom att införa ökat antal vegetariska och även ekologiska luncher i bl.a. skolor.
- *Energifrågor*, t.ex. hur Täby i ett långt perspektiv ska försörjas med energi och värme för att minska klimat- och annan miljöbelastning. TNF:s synpunkter i denna fråga finns under fliken ”Vi bevakar/Energiförsörjning av fastigheter” på vår hemsida.

Skolprojektet i Åva gymnasium

Klimatgruppen har under 11 år bedrivit ett hållbarhetsprojekt i Åva gymnasium där syftet varit att öka gymnasieungdomars medvetenhet om global uppvärmning och hot mot biologisk mångfald. Den ökade medvetenheten har förhoppningsvis bidragit till en fördjupad syn på dessa frågor och lett till en större benägenhet att förändra levnadsvanor och eventuell framtida vilja att själva delta i arbete att värna klimat och miljö. De senaste åren har samtliga elever i skolan deltagit i aktiviteterna. Vi avslutar nu ett roligt och givande samarbete, skolan fortsätter att på egen hand driva dessa centrala miljöfrågor.

Strandskyddet i Täby

I ett strandskyddsärende som TNF drivit sedan 2013 har vi nu äntligen fått ett Regeringsbeslut daterat 2023-03-30.

Regeringen delar länsstyrelsens bedömning att det är motiverat att utvidga strandskyddet på det sätt som följer länsstyrelsens beslut från 2018-09-19.

Du kan läsa mer och hitta kartor på vår hemsida:

taby.naturskyddsforeningen.se/start/remissvar/strandskydd-taby-kommun/

Skogsgruppen

TNF har en skogsgrupp som med jämna mellanrum träffar representanter från Täby kommun för gemensam genomgång av skogen i Täby. Det största ingreppet i Täbys skogar framöver som är planerat är kraftledningen Hagby-Ensta-Arninge . Du kan läsa mer och hitta kartor på vår hemsida:

taby.naturskyddsforeningen.se/start/remissvar/kraftledning-hagby-ensta-arninge/

Är du intresserad och vill delta i gruppen så kontakta Göran Sandberg (sid 2).

Skötselåtgärder för ekarna i Viggbyholms ekbacke

Skötselåtgärder för Täbys största bestånd av jätteekar, beläget 400 m söder om Viggbyholms gård, pågår sedan snart 16 år efter samråd med och tillstånd av markägaren. Täby Naturskyddsförening, i nära samverkan med Täby Hembygdsförening och Täby kommun, utför försiktiga åtgärder för att bevara och vidareutveckla denna mer och mer sällsynta biotop för framtiden.

Våra medlemmar och andra intresserade är välkomna att delta i det fortsatta arbetet under hösten och våren. Du kan lära dig mer om praktiskt naturskyddsarbete, och speciellt om skötsel av ekar.

Kontakta Martin Permats (se sidan 2), eller kom till något av insatstillfällena i oktober och november 2024 samt mars 2025, se nedan i årsprogrammet.

Skålhamra kvighage är nu naturreservat

Skålhamra kvighage väster om Vallentunasjön är en av kommunens mest värdefulla hagmarker med stor artrikedom avseende flora och fågelliv. Reservatsområdet är cirka 29 hektar, marken ägs av Täby Fastighets AB (TFAB). Förvaltare av naturreservatet är Täby kommun och den praktiska skötseln kommer utföras av kommunen med stöd av arrendator. På försommaren ordnar TNF en blomstervandring i hagen.

Stolpaskogen, Täbys stadsskog

I Stolpaskogen finns en vandrings slinga med informationsskyltar och pedagogiskt material för alla åldrar. Karta och informationshäfte finns på Täby kommun taby.se/fritid-och-kultur/natur-och-parker/vandringsleder-och-strovomraden/, på den sidan finns bl.a. karta över Stolpaleden.

Mörtsjön, upptäck de tre vandringslederna

Upptäck vandringslederna vid Hagby och runt Mörtsjön, totalt ca 15 kilometer. De startar från var sin grön entré/friluftsparkering.

Kartor finns på kommunens hemsida www.taby.se/fritid-och-kultur/natur-och-parker/vandringsleder-och-strovomraden/

Täbys fritidskarta och kartor över de gröna kilarna

Kommunen har tagit fram kartor för att visa vägen till en aktiv fritid i Täby. På kommunens hemsida taby.se/ finns det flera olika kartor man kan titta på. Sök på **Täbykartan** och välj där tex ”**Fritidskartan**” eller ”**Spår och leder**”. Vi rekommenderar även gronakilar.se/ som är en guide till naturen i några av Stockholmsregionens gröna kilar. I Angarnkilen, Bogesundskilen och Rösjökilen presenteras vandringsleder, naturreservat, entréer och besöksvärda platser.

Storstockholms gröna kilar

Storstockholms gröna kilar är beteckningen på de naturområden som ”blivit över” när staden har vuxit utåt längs vägar och järnvägar. I en stjärnformad struktur når de obebyggda områdena ända in mot Stockholms centrala delar. Täby berörs av tre kilar, nämligen Angarnkilen, Bogesundskilen och Rösjökilen. Alla dessa tre kilar är föremål för mellankommunal samverkan i avsikt att bevara dem. Vår förening brukar delta i de möten som anordnas.

”Bra Miljöval” i Täby

Samhället behöver medvetna konsumenter för att skydda hotade djur, växter och naturtyper. Därför startade Naturskyddsföreningen sin miljömärkning 1990. Bra Miljöval är den enda märkningen i Sverige som bedrivs av en miljöorganisation. Idag märker vi produkter och tjänster inom tolv olika verksamhetsområden.

För närvarande är över 700 produkter och tjänster miljömärkta. På hemsidan bramiljoval.se/omraden/ går det att söka på vilka produkter/butiker som är märkta.

Årsprogram augusti 2024–juni 2025

► September–december 2024

Vandra för klimatet, bakgrund

Många människor tycker att klimatfrågan är viktig och gör sin röst hörd på olika sätt. Vi möter också många som håller med om att frågan är viktig, som vill engagera sig men som inte finner former som passar dem. Bredden och mängden människor som vill att Sverige skall bli mer beslutsamt i frågan blir därmed inte fullt ut synlig.

Du kan läsa mer på: klimatvandra.se/

Vi i TNF ordnar en klimatvandring enligt nedan.

Klimatvandring Ullna strandskog och längs Ullnasjön - 6,5 km

Lördag den 7 september 10.00 – ca 12.00

Välkommen att följa med på en klimatvandring vid Ullnasjön. Vandringen går på spångerna och stigen längs Ullnasjön t.o.r koloniområdet /Vågsjö ekområde. Vi äter vår matsäck vid Ullna strandskog.

Start och slut: Återvinningsstationen Ullnavägen 5, Arninge, P-plats finns.

Buss: Närmaste busshållplats är Slalomvägen, 200 meter från start.

Anmälan: Anders Wallin (se sid 2)

Svampexkursion med inriktning matsvamp

Lördag den 14 september 10.00 – ca 13.00

Välkommen att följa med oss på en svampexkursion i skogen runt Mörtsjön som leds av Eva-Kristina Portén.

Start och slut: Mörtsjöns förskola vid Sollentunavägen 74 i Skarpäng, P-plats finns.

Anmälan: Kathrin Wemgård (se sid 2)

Delta i och lär mer om skötseln av Viggbyholms ekbacke

Söndagarna den 6 oktober och den 27 oktober kl. 09.30–12.30.

Ekbacken ca 400 m söder om Viggbyholms gård är en fin ädellövskog, tidigare under igenväxning. Kom med och delta de dagar/tider som passar dig i de välbehövliga men försiktiga skötselåtgärderna i detta för Täby unika bestånd av jätteekar. Arbetet är ett samprojekt mellan Täby Naturskyddsförening och Täby Hembygdsförening
Teori blandas med praktiskt arbete.

Ta med något gott till fikapausen och gärna en såg eller sekator för buskar och grenar. För mer information ring Martin Permats (se sidan 2). Du kan läsa mer om ekarna på Täby kommuns hemsida:

<https://www.taby.se/stadsplanering-och-trafik/naturskotsel-och-allmanna-platser/skotsel-park-och-natur/skotsel/>

Samlingsplats: Ekbacksvägen

Fortsättning på skötsel av Viggbyholms ekbacke

Söndag den 27 oktober kl. 09.30–12.30 se text ovan.

Miljövänliga veckan, V40 är en årlig temavecka

Vi vill uppmärksamma dig på att ta tillvara din konsumentmakt. Handla främst miljömärkt och ekologiskt. Och många gånger kanske man inte behöver handla alls, utan att man kan laga och återanvända det man redan äger. Veckan organiserades för första gången 1990.

Temakväll om klimatet: Sveriges klimatpolitik – rätt spår för att infria Parisavtalet?

Torsdag 14 november kl. 19.00 – 21.00

Plats: Hörsalen i Tibble gymnasium

Sveriges nationella klimatmål? EUs klimatmål?
Vilken väg ska vi följa? Hur går det för Sverige?

Kom och lyssna på Magnus Nilsson, journalist, mycket erfaren och ofta anlita miljökonsult och klimatpolitisk analytiker. National-ekonomen John Hassler – av regeringen utsedd utredare – samarbetade under 2023 med Magnus Nilsson i skrivandet av rapporten till regeringen om hur Sveriges klimatpolitik bör utvecklas utifrån EUs klimatlagstiftning ”Fit for 55”.

Magnus Nilsson har även ett förflutet inom Naturskyddsföreningen, som ordförande för länsförbundet i Stockholm (1995 – 2003).

Adventskaffe med glögg, lussekatter och föredrag

Tisdag den 3 december kl. 19.00–21.00

Plats: Tibble kyrka, Sällskapsrummet plan 2.

Program: Gunnar Hesse ger oss ”En kortare inblick i skalbaggnas fascinerande värld” och ger oss exempel på arter från Täby och Vallentuna, ca 30 min.

Välkommen till adventskaffe med glögg och lussekatter tillsammans.

► Januari–juni 2025

Temakväll om plast:

Aspekter på plast – hälsohot, miljöhot, klimathot

Onsdag den 5 februari kl. 19.00–21.00

Till vår temakväll kommer Hanna Karlsson från Institutet för miljömedicin på Karolinska Institutet och Erik Gravenfors från Kemikalieinspektionen.

Efter deras presentationer kommer vi att samtala om problemen med plasten. Samtalets moderator är Lennart Dock

Plats: lokal ej klar, meddelas via hemsidan eller via anmälan

OBS! kom ihåg att lämna din mejl-adress till oss

Anmälan: Kathrin Wemgård (se sid 2)

Täbys Holkhögskola

Söndag den 9 februari kl. 10.00–12.00

Du är välkommen oavsett ålder och erfarenhet av snickrande.

Vill du snickra en holk för mesar, starar eller kanske bin?

Hasse berättar om olika önskemål när det gäller boende i naturen.

Målet är att alla har en färdig holk med sig hem. Holkarna fungerar även som övernattningsutrymmen för fåglar som stannar kvar över vintern.

Var och en tar med sig eget kaffe och tilltugg till fikapausen.

Antalet deltagare är begränsat.

Plats: Ängsholmsskolans slöjdsal

Anmälan: senast onsdag den 5 februari till Anders Wallin (se sidan 2).

ÅRSMÖTE

Tisdag den 4 mars kl. 19.00–ca 21.00

Programpunkt:

Andreas Totschnig, Plan- och exploateringschef samt Hållbarhetschef i Täby kommun berättar om sina uppdrag och besvarar frågor.

Efter programmet och fika följer årsmötet som är öppet för alla medlemmar.

Plats: meddelas senare på hemsidan och via mejl.

OBS! kom ihåg att lämna din mejl-adress till oss

Delta i och lär mer om skötseln av Viggbyholms ekbacke

Söndagarna den 9 och 23 mars kl. 09.30–12.30

Vi fortsätter höstens arbete i detta för Täby unika bestånd av jätteekar, som finns ca 400 m söder om Viggbyholms gård. Det är en värdefull ädellövskog, som har hotats av igenväxning. Arbetet är ett samprojekt mellan Täby Naturskyddsförening och Täby Hembygdsförening

Kom med och delta de dagar som passar dig!

Ta med något gott till fikapausen och gärna en såg eller sekator för buskar och grenar.

För mer information ring Martin Permats (se sidan 2)!

Samlingsplats: Ekbacksvägen

Fortsättning på skötsel av Viggbyholms ekbacke

Söndag den 23 mars kl. 09.30–12.30, se text ovan.

Vandra längs den nya dagvattendammen i Hägernas

Vi kommer att ordna en vandring längs dagvattendammarna i april.

Tid: meddelas senare på hemsidan och via mejl.

OBS! kom ihåg att lämna din mejl-adress till oss

Anmälan: Kathrin Wemgård (se sid 2).

På denna länk kan du titta på invigningen av dammarna:

<https://www.facebook.com/kommuntaby/videos/1139691270578586/>

Kusträddardagen

Lördag den 10 maj kl. 10.00

Ordnas i samarbete med 'Håll Sverige Rent', <https://hsr.se/kustraddarna>
se även TNFs hemsida från våra tidigare kusträddardagar:

<https://taby.naturskyddsforeningen.se/start/arets-program/nordiska-kustraddardagen/>

Vi plockar skräp längs med Täbys strand mot Värtan.

Ta med eget fika att njuta av efter utfört arbete.

Samlingsplats: Näsaängsbadet i Näsby Park.

Lär dig att känna igen de vanligaste ängsväxterna

Tisdag den 3 juni kl. 18.30

Gullviva, mandelblom, kattfot och blå viol känner vi alla igen från Taubes visa, men hur ser de ut i verkligheten? Välkommen att följa med på en tur bland våra vanligaste ängsväxter. Utflykten är ett samprojekt mellan Täby Naturskyddsförening och Täby Hembygdsförening.

Samlingsplats: Skålhamra kvighage vid Skålhamravägen.
Ledare: Yolanda Karlsson från Stockholms Botaniska Sällskap.

Information och anmälan till Ragnvald Pettersson (se sidan 2).

► Kalendarium september 2024–augusti 2025

Hösten 2024

Lördag 7 sept	Klimatvandra
Lördag 14 sept	Svampexkursion
Söndag 6 okt	Delta i och lär mer om skötsel av ekar i Viggbyholms ekbacke
Söndag 27 okt	Forts på skötsel av ekarna i Viggbyholms ekbacke
V40, 30 okt – 6 nov	Miljövänliga veckan
Onsdag 14 nov	Temakväll om klimatet
Tisdag 3 december	Adventskaffe och föredrag

Våren 2025

Onsdag 5 februari	Temakväll om plast
Söndag 9 februari	Täby Holkhögskola
Tisdag 4 mars	Årsmöte och föreläsning
Söndag 9 mars	Delta i och lär mer om skötsel av ekar
Söndag 23 mars	Fortsättning på skötsel av ekarna i ekbacken
April, datum ej bestämt	Vandra längs dagvattendammen i Hägernäs
Lördag 10 maj	Kusträddardagen
Tisdag 3 juni	Lär dig att känna igen de vanligaste ängsväxterna

Returadress:

~~Täby Naturskyddsförening
c/o Kathrin Wengård
Armébacken 16
187 64 Täby~~

Välkommen att följa med oss ut!

Se kalendarium på sid 15.

Vill du bli medlem i Naturskyddsföreningen?

Gå in på vår hemsida taby.naturskyddsforeningen.se/
och tryck på den gröna knappen med texten 'BLI MEDLEM NU'
eller ring **Naturskyddsföreningens kansli 08-702 65 00**